

MMM/Yleinen osasto, 16.5.2008

KRO

Viite: lausuntopyyntö 3.4.2008

Asia: Kalastuslain kokonaisuudistus

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt yleiseltä osastolta näkemyksiä kalastuslain uudistustarpeista. Yleinen osasto esittää pyynnön johdosta seuraavat näkökohtansa.

Kalastuslaki on vuodelta 1982 ja se on lakina sekä rakenteellisesti että osaksi materiaaliselta sisällöltään vanhentunut. Yleiskalastusoikeuksia ei ole osaston mielestä syytä ainakaan laajentaa nykyisestä. Sen sijaan osasto korostaa kalastuslain tarkoittaman organisaation kehittämistä. Yhteisen vesialueen osakaskunnat päättävät nykyään kattavasti vesialueensa asioista ja siis muistakin kuin kalastusasioista. Hallinto on yhteisaluelaisissa järjestetty. Osakaskuntien yhdistymistä laajemmiksi kokonaisuuksiksi tulisi edistää. Osakaskuntien yhteistä - kalastuksenhoitoyhtymän kaltaista - yksikköä saattaisi olla paikallaan pohtia. Tämä olisi perusteltua myös siitä syystä, että voimassa olevan kalastuslain tarkoittamat kalastusalueet ovat sekamuotoisia sekä julkisen hallinnon että yhteisen vesialueen yhteistoimintaa hoitavia yksiköitä. Ne ovat osa valtion välillistä hallintoa. Ne eivät sovellu hankaluuksitta yhteisten vesialueiden toimivaltaisiksi päätöksentekoyksiköiksi. Kalastusalueet toimivat luottamusmiespohjalla ja niiden taloudellinen pohja on ohut. Kalastusalueiden asemesta tulisi selvittää edellä mainitun osakaskuntajärjestelmän kehittämisen lisäksi uudenlaisia yhteistoimintamahdollisuuksia vesien omistaja-, virkistys- ja ammattikalastustahojen kesken. Matti Vanhasen hallituksen II ohjelmassa on uudelleen tuotu esille valtion aluehallintoviranomaisten johtokunnat. Alueellisiin ympäristökeskuksiin on jo suurelta osin asetettu johtokunnat. Johtokunnilla saattaisi olla merkittäväkin rooli TE-keskusten kalatalousyksiköiden tukena ja yhteistyökumppanina. Johtokuntien asema on järjestettävissä riittävän vahvaksi.

Kalastuksen sääntelyn ja ohjauksen organisatorinen rakenne on aivan liian mutkikas ja sekava sektoriin nähden. Maa- ja metsätalousministeriön mahdollisuudet strategisesti johtaa ja ohjata kalastusasioita näyttävät varsin heikoilta. On olemassa laaja joukko toimijoita, joiden tehtävät ja velvollisuudet eivät ole täysin selviä. Eri toimijoiden tehtävien selkeyttäminen jo lainsäädännön tasolla on tärkeä tavoite. Julkisen hallinnon tehtäväkokonaisuus ja vastuun rajat tulisi pitää selkeänä. Valtion tehtävää hallinnoida pilkintä- ja uistelulupavarojen keräämistä ja maksatusta takaisin vesialueen omistajille ei voida enää pitää nykyaikaan kuuluvana. Tehtävän ei pidä kuulua valtiolle.

Kalastukseen ja kalastuslakiin liittyvien eri intressien ja lukuisten intressitahojen vuoksi on ilmeistä, että kalastuslain kokonaisuudistuksesta muodostuu haastava lainsäädäntöhanke. Tämän vuoksi uudistuksen organisointi on valmisteltava huolella. Ministeriön lainvalmistelussa noudatettavien yhteisten toimintaperiaatteiden mukaiseen esivalmisteluun on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Mielellään jo osana esivalmistelua on syytä selvittää uudistuksen lainsäädännölliset lähtökohdat, mukaan lukien perustuslain, EU-säännösten sekä ympäristö- ja luonnonvaralainsäädännön asettamat vaatimukset ja reunaehdot uudistukselle. Tätä kautta voidaan määritellä lainsäädännölliset puitteet

uudistustyölle. Myös ministeriön näkemykset kalastuslainsäädännön nykyisistä ja tulevista tehtävistä sekä lain soveltamisalasta on ennen uudistuksen varsinaista käynnistämistä tarpeen selvittää ja vahvistaa. Varsinainen komitea- tai toimikuntavaihe on syytä järjestää niin, että työnjohto säilyy ministeriöllä. Mahdollisesti perustettavien alatyöryhmien tai jaostojen työn koordinointi on myös tärkeää, sillä niissä käsiteltävät asiat liittyvät läheisesti toisiinsa.

Yleinen osasto on mahdollisuuksien mukaan valmis osallistumaan uudistamistyöhön.

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Timo Kotkasaari

Lainsäädäntöneuvos

Jukka Pekka Tolvanen

JAKELU KRO

TIEDOKSI Valtiosihteeri Jouni Lind
Kansliapäällikkö Jarmo Vaitinen